

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

címezendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök Dr. Berde Áron; Girsik János, Szabó Sámuel, Vörös Sándor,
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Egyleti tagjaink biztosítási ügye. — Gazdasági egyleteink szövetkezeti gyűlése. Dr. B. Á. — A kemlőmivelés alapelvei. Réti János. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Egyleti tagjaink biztosítási ügye.

Igen gyakran hangzik fel az a panasz: „ugyan minek pártoljam az egyletet, hiszen abból nekem semmi hasznom!”

Eltekintve attól, hogy a hasonczélú társulatok támogatása egyáltalában nem hasonlítható össze egy nyereszkesedési vállalatnak üzleti szempontból eredő pártolásából; mert míg itt az egyéni haszon készíti a részvevőket, amott a közjó előmozdítása forog szóban; — mégis a mai önző kor befolyása alatt állva a legtöbb gazdasági egylet módot keresett arra, hogy tagjainak közvetlen, pénzbeli előnyöket is biztosítson és így tett az erdélyi gazdasági egylet is, midőn tagjainak javára az 1831. óta működő trieszti általános biztosító társulattal (Assicurazioni generali) kedvezményi szerződést kötött, melyben a maga részéről minden százalékos provizióról lemondva, az összes árelengedést tagjainak tartotta fenn.

Bizonyítsuk be tehát t. gazdatársainknak, miként lehet valaki — egyes vagy testület — ingyen tagja az erdélyi gazdasági egyletnek, ha a nevezett társulatnál biztosít!

Lássuk mindenekelőtt a tűzbiztosítást.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjainak kedvezményei a Tűzkár elleni biztosításoknál, a következők:

1. Nád- és szalma fedelű épületeknél, bárminő alépitménnyel:

100 forint biztosított érték után, díjszabály szerinti évi rendes díj 2% vagyis . . . 2 frt — kr.

100 forint biztosított érték után, kedvezményes díj a gazd. egyleti tag részére, csak — „ 90 „

Nyeremény tehát már 100 frt. biztosítási értéknel is . . . 1 „ 10 „

Ha tehát valaki 2000 frtig óhajta nád- és szalma fedelű épületeit biztosítani, az olyan nak, ki nem tagja az erdélyi gazdasági egyletnek, fizetnie kellene évi díj . . . 40 frtot — „

Mint gazd. egyleti tagnak pedig fizetnie kell évi díj, csakis . . . 18 „ — „

E szerint a nyeresemény 2000 frt. biztosítási érték után egy évre teszen . . . 22 „ — „

Ezen 22 frt. nyereseményből leszámítva a gazd. egyleti tagsági díj . . . 5 „ — „

Ekkor is marad még tiszta haszna, a biztosítási intézet részéről . . . 17 frt — kr.

A gazdasági egylet részéről pedig, a szakközlöny elengedett évi előfizetési ára . . . 2 „ — „

Minől fogva 2000 frt. bizt. érték után 40 frt. évi rendes díjhoz képest, a gazdasági egyleti tag Egy évi összes nyeresemény és tiszta haszna teszen . . . 19 frtot — „

Sőt, ha 10 évre köttetik a biztosítási szerződés, ugy a gazd. egyleti tag is, még 20% évi díj elengedése kedvezményében részesíttetik; mely kedvezmény 2 évi díj megtakarításának felel meg;

ezen esetben a gazdasági egyleti tag összes nyeresemény és tiszta haszna, a következő tételek által mutatható ki:

A 2000 frt. érték biztosításánál, a rendes 2% díj tétel mellett évenként fizetendő összeg 40 frt levén, 10 év alatt fizetendő lenne . . . 400 frt — kr.

Leítve ebből a 10 éves biztosítással járó 20% engedményt . . . 80 „ — „

A nem egyleti tag e szerint, 10 éves biztosításnál is kell hogy fizessen a 10 évre összesen . . . 320 frtot — „

Gazdasági egyleti tag azonban 2000 frt érték biztosításnál $\frac{9}{10}$ %-kal évenként 18 frt, 10 évre pedig fizet összesen . . . 180 „ — „

És így 10 évre, a rendes díjfizetéshez képest, tagsági kedvezményi nyeresége tészen 140 frtot — kr.
Ehhez járulván a 10 éves biztosítási külön 20% engedmény, az összes 180 forint díj után . . . . . 36 „ — „

A biztosítási intézet részéről létszen nyeresége és tiszta haszna . . . . . 176 „ — „

A gazd. egyesület részéről pedig, a szakközöly 10 év folyamára elengedett előfizetési ára 2 frttal . . . . . 20 „ — „

Nyeresemény és tiszta haszon főösszege . 196 „ — „

Leszámítva már mos ebből a gazd. egyesületnek fizetendő tagsági évi 5 frt díjt, 10 évre 50 „ — „

Még ekkor is, 2000 frtnyi 10 éves biztosításnál, fennmarad nyeresemény és tiszta haszon . . . . . 146 „ — „

De, a biztosítandó érték növekedésével, ezen nyeresemény s tiszta haszon is arányosan szintén növekedik, úgy annyira, hogy csak 4000 frt érték biztosításánál is, a tiszta nyeresemény és haszon már 322 frtot teszen — és így tovább.

A zsendely, dránitza (sisza) és deszka, vagy cserép, bádög és palakö fedelü épületek biztosítása díjazásánál is, a rendes díjazáshoz képest, jelentékeny kedvezményben részesül az erdélyi gazdasági egyesületi tag, csakhogy ezeknél, mivel nem oly könnyen gyulékonyak, kisszebbek lévén a díjtételek, ezekhez arányosul a nyeresemény, s a 10 éves biztosítási engedmény haszna is, például:

2. Zsendely, dránitza (sisza) és deszka fedelü épületeknél, bárminö alépitmény nyel:

100 frt biztosított érték után, rendes évi díj $\frac{6}{10}\%$ . . . . . — frt 60 kr.

100 frt biztosított érték után kedvezményes díj az erd. gazd. egyesületi tag részére . . . . . — „ 45 „

100 frt biztosított érték után nyeresemény díj az erd. gazd. egyesületi tag részére . . . . . — „ 15 „

Már ha 5000 frtnyi biztosítás vétetik alapul, a rendes évi díj $\frac{6}{10}\%$ -kal teszen . . . . . 30 „ — „

Gazdasági egyesületi tag részére azonban csak . . . . . 22 „ 50 „

Gazdasági egyesületi tag részére egy évi nyeresemény 5000 frt után teszen . . . . . 7 „ 50 „

Hozzáadva a szakközöly elengedett előfizetési árát . . . . . 2 „ — „

Az összes nyeresemény és haszon 1 évre teszen . . . . . 9 „ 50 „

Leütve ebből az egyesületnek fizetni szokásos tagsági évi díjt . . . . . 5 „ — „

Még ekkor is 5000 frt után 1 évre nyeresemény és tiszta haszon teszen . . . . . 4 „ 50 „

A 10 éves biztosításnál azonban:

5000 frt után rendes díjfizetés $\frac{6}{10}\%$ -al 1 évre 30 frt, 10 évre tehát . . . . . 300 „ — „

Ezen 300 frt után 20% engedmény rendes díjszabás mellett is . . . . . 60 „ — „

A nem egyesületi tag, rendes díjazás szerint fizet 10 évre összesen . . . . . 240 frtot — kr.

A gazd. egyesületi tag pedig, 100-tól 45 kr. kedvezményi díjjal, az évi 22 frt 50 kr. arányban 10 évre fizetvén csak . . . . . 225 frtot

S leütve a 225 frt után járó 10 évi biztosítási 20%-lök engedményt . . . . . 45 frtot

Marad a gazd. egyesületi tag által fizetendőnek . . . . . 180 „ — „

És így, a nem egyesületi tag összes díjfizetéséhez képest, nyereseménye . . . . . 60 „ — „

Mely szaporodik a gazd. egyesület által 10 évi folyamra, a szakközöly előfizetési ára fejében elengedett . . . . . 20 „ — „

Létszen a nyeresemény és tiszta haszon főösszege . . . . . 80 „ — „

Melyből leszámítva a gazd. egyesületi tagsági díjat 5 frtjával 10 évre . . . . . 50 „ — „

5000 frt után még ekkor is marad fenn nyeresemény és tiszta haszon . . . . . 30 „ — „

3. Cserép, bádög és palakö fedelü épületeknél, bárminö alépitmény nyel:

100 frt biztosított érték után, rendes évi díj $\frac{4}{10}\%$ -kal . . . . . — frt 40 kr.

100 frt biztosított érték után, kedvezményi díj az erd. gazd. egyesületi tag részére csak . . . . . — „ 18 „

100 frt biztosított érték után, nyeresemény 1 évre az erd. gazd. egyesületi tag részére . . . . . — „ 22 „

Ha itt 3000 frtnyi érték biztosítás vétetik alapul, a rendes évi díj $\frac{4}{10}\%$ -kal . . . . . 12 „ — „

Gazdasági egyesületi tag részére azonban csak . . . . . 5 „ 40 „

És így 3000 frt után 1 évi nyeresemény teszen . . . . . 6 „ 60 „

Hozzáadva a szakközöly elengedett előfizetési árát . . . . . 2 „ — „

Az évenkénti összes nyeresemény és haszon teszen . . . . . 8 „ 60 „

Leütve ebből az egyesületnek fizetendő évi tagsági díjt . . . . . 5 „ — „

Még ekkor is 3000 frt után 1 évre fennmarad nyeresemény és tiszta haszon 3 frt 60 kr, daczára a legcsekélyebb fokú díjszámításnak.

A 10 éves biztosításnál azonban:

3000 frt után $\frac{4}{10}\%$ rendes díjfizetés évenként 12 frt, 10 évre tehát . . . . . 120 frt — kr.

Ezen 120 frt után 20% engedmény, rendes díjszabás mellett is . . . . . 24 „ — „

A nem egyesületi tag rendes díjazás szerint fizet 10 évre összesen . . . . . 96 frtot — „

Gazd. egyesületi tag ellenben 100-tól 18 kr. kedvezményes díjjal 1 évre fizet 5 frt 40 kr, 10 évre pedig . . . . . 54 frt — kr.

Leütve az 54 frt után járó 10 éves biztosítási 20% engedményt . . . . . 10 frt 80 kr.

Marad a gazdasági egyleti tag fizet- nyekint	43 frt 20 kr.
E szerint a nem egyleti tag fizeté- séhez képest, 10 évre nyereség összege	52 „ 80 „
Mely nyereség szaporodik a gazd. egy- let által küldött szakközlönynek 10 év folya- mára elengedett előfizetési árával	20 „ — „
És így lesz a nyereség és tisz- ta haszon főösszege	72 „ 80 „
Melyből leszámítva a gazd. egyt. tag- sági díjat 5 frtjával 10 évre	50 „ — „
Még ekkor is — dacára a legcsekélyebb foku díjszámításnak — 3000 frt biztosított érték után 10 évre fennmarad még nyereség és tiszta haszon	22 frt 80 kr.

Még több példát is idézni az épületek tűzkár biztosításá-
ra nézve, felesleges. — Az idézetekből is teljesen meggyő-
ződhetni: hogy minő előnyökkel jár az „Erdélyi gazda-
sági egyesület” tagjává lenni, s egyszersmind a „trieszti álta-
lános biztosító társaságnál (Assicurazioni Generali) eszközölni
a biztosításokat; — de

Figyelemre méltó még azon körülmény: hogy a fennebbi
példákban kifejtett kedvezményekből kifolyó nyereség és tiszta
haszon mellett, még igen sok előny kínálkozik a takarmány és
szalmás gabona féleknek tűz- mint szintén jégkár elleni bizto-
sításnál is, úgy, hogy a fentebb számított engedmények ez
utóbbiakkal együttesen, még jelentékenyen magasabbra tehe-
tők, — példának okáért:

Szalmás gabonanemek és takarmányokért 1000 frt-ig biztosított érték után:	
Szabadban, de teljesen bekerített majorok s csűrös ker- tekben, udvarokon, házi kertekben, valamint szérűkön	
6 óra rendes díj 1 $\frac{3}{4}$ %-kal	175 frt — kr.
A gazd. egyleti tagnak pedig 20%-lék engedményt leszámítva	35 „ — „
Tényleges díj fizetendő	140 „ — „

Jégkárak elleni biztosításoknál pedig:
Gazdasági egyleti tagok részére, a biztosítási díjösszeg-
ből 5%-lék engedmény számítatik le.

Mind a tűz, mind a jégkárak elleni biztosításoknál, a fenn
jelzett díjakon kívül, a biztosított fél által kezelési s illeték ügy-
szintén bélyeg- és a jégágban, postabér is hordozandók.

E rideg számok hiteles felsorolása hangosabban szól a
legkésebb beszédnél és kit semmi magasabb indok egyletünk
telkeresésére nem vezet; álljon be hát tagnak a leghatalmasabb
érvnel fogva — saját érdekében!

Gazdasági egyleteink szövetkezeti gyűlése.

A szövetkezett gazdasági egyesületek IV-ik nagygyűléső-
ket f. hó 11-én Budapesten tartották, melyet 9 órakor gr. Des-
seffy Aurél elnök nyitott meg s melyen 35 gazd. egyesület
képviselettel magát. Elnök az ülést megnyitván legelőbb a föld-
művelési miniszter leirata tárgyaltatott, melyben tudatja, 1. hogy
habár nem is fogadhatja el a múlt évi közgyűlés azon kérését,

hogy a közgazdasági előadók csak a gazdasági
egyesületek tagjaiból és választása alapján
neveztesse ki, hajlandó ezután is, mint eddig is tette
ott, a hol lehetséges a szövetkezett gazd. egyesületek óhajának
megfelelni; 2. hogy a lótenyésztési bizottságokat
szintén a jelen szervezetekben akarja fentartani s azok teendőit
a szövetkezett egyesületek óhaja szerint nem hajlandó a me-
gyei gazdasági egyesületekre bízni, mivel azok eddig igen jó
szolgáltatásokat tettek az ügyek. Azonban óhajtja a miniszter,
hogy a bizottságok a gazdasági egyesületektől ne izolálják ma-
gukat. 3. Az egyesületi levelezések számára kért
portomentesség tárgyában a leirat kiemeli, hogy a ható-
ságokkal szembe a portomentesség már meg van, melyet a tör-
vényhatás óhaja ellenére tovább terjesztetni nem kíván a minis-
ter, de igéri, hogy bélyeggel ellátott és csak gazdasági tudósi-
tásokra használható levelezési lapokat nyomai és oszt ki az
egyesületeknek. 4. A gazdasági egyesületek számára adandó
államsegély felemelése tárgyában tudatja a leirat, hogy az
államsegélyt emelni nem hajlandó, hanem maguktól az egye-
sületektől várja az önszegély alapján a továbbfejlődés eszközei-
nek a megszerzését.

A végrehajtó bizottság a leirat indokából egy feliratot
szerkesztett és terjesztett a közgyűlés elé, melyet az némi vál-
toztatással elfogadott és felterjesztetni határozott a közgazda-
sági miniszterhez.

Ezután felolvastatott a földművelési miniszternek a mar-
háknak összeírására és a tenyészterveknek készítésére és meg-
küldésére vonatkozó leirata. A nagygyűlés e tárgyban a köz-
ponti bizottság által javasolt válaszfeliratot fogadta el.

A földművelési miniszternek az állami biztosítás ügyében
közlött leirata a szövetkezeti szakosztály által kiküldött bizott-
sághoz tétetett át.

Bertha Györgynek vándorgyűlések tartása érdeké-
ben beadott javaslatára határozatott, hogy a nagygyűlés e
tárgyban esetről-esetre fog határozni.

Következett gr. Zichy Nándor, Ordódy Lajos és Emödy
József javaslata az állattenyésztés előmozdítása
tárgyában. Ezen indítványt a szövetségi bizottság a nagygyű-
lésnek elfogadásra ajánlván, javasolja, utasítsa a nagygyűlés a
választandó új központi bizottságot, hogy az országos tenyész-
tervek elkészítéséhez szükséges adatok begyűjtése tekintetéből
alkalmas kérdőíveket szerkesszen s küldjön meg a gazdasági
egyesületeknek. A nagygyűlés az indítványt magáévá tevén,
abban a borju-díjazásokra vonatkozó indítványt felveszi; to-
vábbá mivel a kormány az állat-összeírás eszközésére késznek
nyilatkozott, a gazdasági egyesületek, még azok is, melyek ed-
dig nem léptek be a szövetségbe, a végrehajtó bizottság által
kerestessenek meg az iránt, hogy területeiken megfelelő te-
nyésztervek készítéséről gondoskodjanak, azokat bocsássák mi-
előbb a végrehajtó bizottság rendelkezésére, hogy azok adatait
a ministerium által adandó országos tenyésztervekkel össze le-
hessen hasonlítani és összehangzásba hozni.

Következett a zalamegyei gazd. egyesületnek két indít-
ványa; egyik a borgyártás és borhamisítás tárgyában,

melyre nézve a nagygyűlés a választandó végrehajtó bizottságot megbizta azon gazdasági egyesületeknek, melyek vidéke bortermő a végetti felszólítására, hogy a borgyártás és hamisítás megállítására vonatkozó nézeteiket közölgjék, hogy azok alapján a jövő nagygyűlés megtehesse a szükséges intézkedést. A másik indítvány a romániai marhavételek eltöltése a marhavész kizárása indokából. A nagygyűlés a végrehajtó bizottság javaslatához képest kimondá, hogy tekintettel a Romániában folyton megújuló marhavészre és azon nagy veszélyre, mely ez által marhatenyészetünket folyton veszélyeztet, kívánatosnak tartja, hogy a romániai határzár állategészség-ügyi szempontból továbbra is fentartassék.

Gróf Apponyi Albert ama javaslata, hogy a kisbirtokok helyzetének felismerése céljából adatgyűjtések indíttassanak meg, hosszabb vitakozást szült. A nemes gróf a kisbirtokok súlyos állapotának okait óhajtván felderíttetni, indítványozta, hogy a szövetségi közgyűlés a szövetségbe lépett gazd. egyleteket hívja fel arra, hogy működésük területén a kisbirtokos osztály tényleges állapotát minél pontosabban kutassák ki és kutatásaik eredményét kimerítő jelentésben a közgyűlés központi végrehajtó bizottságával lehetőleg még ez év folytán közölgjék.

A kutatások egyöntetűsége és a várható anyag teljes hasznavehetősége tekintetéből 17 kérdő pontot fogalmazott és terjesztett a nagygyűlés eleibe.

E kérdő pontokat gr. Keglevich István még tovább részletezte és több kérdő pontot állított fel, melyekre a kutatásoknál ki kellene terjeszkedni.

A vita a felett folyt, hogy valjon csak a gr. Apponyi vagy egyszersmind a gr. Keglevich kérdéséi is kiküldessenek é a gazdasági egyesületekhez. A nagygyűlés többsége csak a gr. Apponyi-féle kérdő pontok szétküldését határozta el.

Mivel pedig Viczmándy Ödön bizottsági tag a zemplén-megyei és Melczer Gyula a nográdmegyei kisbirtokok állapotát az Apponyi-féle indítvány szellemének egészen megfelelőleg leírták, ezek mintá gyanánt a gazdasági egyesületeknek megküldetni határozattak.

Következett a magyar gazdák társaskörének a mezőgazdasági hitelügy rendezése tárgyában készített s a végrehajtó bizottság által a IV. nagygyűlés tárgyai közé felvett memorandum; mely a személyes hitel emelésére szükségesnek tartja a vidéki — falusi vagy községi — hitelszövetkezetek létesítését. Ezek támogatására pénzre lévén szükség, azt a központi pénzügyintézetektől kellene nyerni felállítandó megyei hitelintézetek közvetítésével. A megyei hitelintézetek létrejöttéig a vidékek nagyobb helyein nagyobb hitelszövetkezetek volnaának létesítendők.

A memorandum a kitűzött cél eszközeire is reá mutat.

A jelzáló hitelre nézve a gazdakör egyelőre a létező földhitelintézeteket, jelszen pedig a kisbirtokosok országos földhitelintézetét kielégítőeknek tartja. De a törvényhozásnál kieszközölnönek tartja, hogy a telekkönyvi állapotok a tényleges állapotokkal hivatalból összehangzásba hozassanak stb.

A gazdakör az eszme megvalósítására a központon egy, részint netán a kormány által kinevezett, részint a szövetségi

nagygyűlés által megválasztott tagokból alakítandó bizottságot ajánl, mely a szövetkezés ügyét mozgassa és ellenőrizze.

A nagygyűlés a gazdakör memorandumja értelmében határoz, azon hozzáadással B. Bánffy Dezső indítványára, hogy a kormány az ügy pártolása és előmozdítása érdekében felkérletni határozottatott.

A hitelszövetkezeti bizottságba megválasztottak gr. Dessewffy Aurél, gr. Apponyi Albert, gr. Károlyi Sándor, gr. Zichy Nándor, gr. Keglevich István és dr. Schmidt József.

Végül Koppély Géza hívja fel a nagygyűlés figyelmét az országos kiállítás alatt rendezendő nemzetközi magkiállításra. A nagygyűlés az eszme megvalósítását a végrehajtó bizottságra bizza.

A délután folytatott ülésen a nagygyűlés közfelkiáltással és zajos éljenzések kíséretében a szövetség elnökeül gr. Dessewffy Aurél alelnökéül pedig Korizmicz László ismételten megválasztottak.

Ezután a végrehajtó bizottsági tagok választottak meg; még pedig a magyar országos gazdasági egyesület részéről: gr. Apponyi Albert, gr. Károlyi Sándor, Kerkápolyi Károly, Szilágyi Virgil, Máday Izidor, Lónyai Gábor, Ördödy Lajos, Som-sich Pál;

az erdélyi gazdasági egyesület részéről dr. Berde Áron, Tisza László;

a vidéki gazdasági egyletek részéről: br. Bánffy Dezső, Bertha György, Emödy József, Farkas Ábrahám, dr. Gaál Jenő, gr. Keglevich István, Krisztkovich Ede, Melczer Gyula, Tarnóczy Gusztáv, Viczmándy Ödön, gr. Zichy Nándor, Szabó József, gr. Sztáray Antal, Pulszky Ágoston.

A gyűlés utolsó tárgya volt gr. Keglevich Istvánnak a gazdasági egyesületek szervezéséről tett javaslata. A javaslat azon pontja felett volt nagyobb vita, mely a megyei mezőgazdasági adópótlékra vonatkozik, a mit azonban a közgyűlés elfogadott, tekintettel arra, hogy ebben csak rámutatás foglaltatik egy oly jövedelem-forrásra, melyet a megyei gazdasági egyletek esetleg igénybe vehetnek, de nem kell szükségképpen igénybe venni.

Dr. B. Á.

A komlómivelés alapelvei.

Tagadhatlanul az újabb időben sok történt hazánkban a rationabilisabb gazdálkodás felé való törekvésben s mig egy részt oda iparkodunk, hogy ne legyen oly egyoldalú a növénytermelési üzletág, más részt a külföldi árut is — legalább részben — kiszorítjuk ez által.

Igen örvendetes ténynek kell tehát jelezniünk, ha azt látjuk, hogy e kis hazában is kezd terjedni egy oly nagy nemzetgazdasági fontossággal bíró iparág: mint a minő a komló termelés.

Hazánk égalja s talaja is megfelel tehát a növény tenyész igényeinek — nemcsak Csehország-, Bajor- vagy Württemberg — a hol a komlótermelés már jobban elterjedt s jobb hibern áll.

S éppen azon vidékek vannak hivatva első sorban hazánkban a komlótermelés felkarolására, melyek lankásabb fekvéssel, csapadékdusabb égaljjal s szaporább népességgel bírnak.

Nem mondunk újat, ha azt mondjuk, hogy a komló az agyagos homok vagy homokos vályogtalajt kedveli, mely meszet is tartalmaz s altalaja áteresztő (vizátbocsájtó).

Az igen laza (ritka) és nehéz hideg talajok épp úgy nem felelnek meg a komló igényeinek, mint a hogy nem a lép- vagy tözegtalaj. Ily helyeken a legjobb esetben s gondos ápolás és trágyázás mellett is, csupán alárendelt minőségű komló terem, mely a nagy befektetést és sok munkát nem fizeti ki. Ezt jól tudják a komlótermelők s épp azért csak a neki megfelelő talajt választják ki. Azonban az altalajra kevesebb figyelmet fordítanak. Pedig — a felrétég, ha erősen kötött vagy laza összetételű, megfelelő művelés s trágyázás mellett javítható; az altalaj kevésbé, ennél az nehezebben megy végbe. Igaz ugyan, hogy rigolirozás, altalaj trágyázás s alagesővezés által némely altalaj kedvezőbbé tehető; de eltekintve attól, hogy ez igen költséges még sem vezet rendszeresen kívánatos eredményre.

A komló igen mélyen gyökerezik, s ez okból kell nagyobb súlyt fektetni az altalaj, mint a feltalaj tulajdonságaira. Tehát, ha az altalaj a vizet jól át nem eresztí, savanyodásra hajlandó vagy éppen savas hatást mutat — komlótermelésre nem alkalmas, ha mindjárt egyéb tekintetben jónak is látszik.

Egy jól berendezett komlóskert fekvésére nézve, két szempont jó tekintetbe: egyik az égi, másik a helyi fekvés. A komló épp oly kevésbé szereti az igen meleg, mint a hideg égajlat. S elmondhatjuk róla, hogy csak megfelelő éghajlat alatt ad a sörfőzők igényeit kielégítő terményt. Ama kísérletek is, mik e tekintetben Svédországban a komló meghonosítása céljából tettek, ezt bizonyítják. Ugyanis, a meleg nyárral bíró éveket kivéve, a kísérletkép termelt komló fajták nem érnek be tökéletesen s azok is, melyek beérednek s melyek t. i. már meghonosodtak, csupán folytonos s gazdag trágyázással jutottak oda, a mi pedig a minőség rovására van. Az északon termesztett komló durva s könnyű, nem tartalomdús. Így áll a dolog délről, nevezetesen a Dunafejedelemségekből újabb időben kísérletkép hozott tobozokkal is. Szóval a nagy meleg sem kedvez neki (forró nyár), innét van, hogy ily helyeken nem oly lisztes s kevésbé illatos.

A mi a helyi fekvést illeti, e tekintetben sokszor hibát követnek el; mert habár a komló a szabad állást szereti is, de nem olyat, mely erős légvonatnak van kitéve; ily helyen a széljárás következtében erőltetve érik s nem nevel finom komlót. Ha pedig megszorult helyen fekszik a komlótelep, akkor meg nem fejlődik normalisan sem a növény maga, sem a toboza s ezen kívül ki van téve rovarok s más élősködő gombák elszaporodásának. Nevezetesen a levelészek, földi bolhák, különböző hernyók a lisztharmat és korompenész terjednek el s nagy pusztításokat okoznak. Az említett helyzet annál rosszabbá válik, minél közelebb fekszik a telep valamely tóhoz vagy mocsárhoz, melyek kipárologásaikkal a levegőt nedvessé teszik. A komló rendes és egészséges fejlődéséhez szükséges, hogy a levegő s világosság szabadon járhassa, s hogy az esős s nedves-hideg szelek (északi, északnyugati) ellenében oltalmazva legyen. — Legjobb tehát neki a nem egészen róna talaj, hanem a mely lejtős s szelid hajlással bir dél- vagy délnyugat felé s kivált

célszerű az ültetvényeket úgy állítani be, hogy a sorok nyugatról keletnek tartsanak, mert ez esetben a növények egyformán s leginkább részesülnek a fény hatásában; továbbá a légáram is jobban járja a sorokat.

Ez utóbbi körülményt fokozhatjuk, ha az ültetést négyes vagy ötös kötés szerint hajtjuk végre; de az ötös kötés a lóka-pa munkáját hátráltatja.

A faj gondosan megválasztandó, több fajával tett kísérlet után; mert a tapasztalat azt mutatta hogy nem előnyös előleges próba nélkül bármely fajával kezdeni az ültetést. A legfinomabb komló fajták ugyanis nem mindenütt termesztetők. Azonban mindig inkább a minőségre legyünk tekintettel, mint mennyiségre, mert az alárendelt árunak jó termés idején nincs kelete. Külföldön a komlónak sok fajtája miveltek s így elég alkalmunk van közülök válogatni. Ilyen pl. Csehországban a saazi komló; Bajorhonban a spalti; Angolhonban a golding; azután a nürnbergi, württembergi stb.

A finomságot és bőtermést nem lehet együttesen elérni. A ki finomságra törekszik, annak kevesebb termésrel kell megelégednie.

Ezt igazolja a következő példa is:

Csehországban az évi átlag termés pro hectar	4.5 q.
Steierországban „ „ „ „ „ „	4 „
F.-Ausztriában „ „ „ „ „ „	7.5 „
Bajorországban „ „ „ „ „ „	5 „
Württembergben „ „ „ „ „ „	6 „
Badenben „ „ „ „ „ „	8 „
Angliában „ „ „ „ „ „	10 „
Belgiumban „ „ „ „ „ „	12.5 „

Tehát ez átlag termésekből az tűnik ki, hogy azon államokban, hol finom komlót termesztnek, az évi átlag termés jóval csekélyebb, mint ott, hol a finomság nem jó annyira tekintetbe.

A legjobb hirben levő termelési körzetekben, az átlag termés még annyira sem megy, pl. Saaz vidékén 2.5—3.5 q. Spalt vidékén csak 3—4 q. Az angol és belga komló, mely inkább közönségesnek, mint finomnak mondható, nálunk s Ausztriában a sörgyárak részéről nem kerestetik. Angliában (s talán Belgiumban is) inkább tekintik a sör gazdag extraktanyag tartalmát, azért nem jó ott annyira figyelembe a komló finomsága. Nálunk azonban ez csak másodrendű dolog s ez okból finom termény előállítására kell első helyen törekedni!

Az éghajlaton kívül nagy befolyása van még a termény finomságára nézve a művelésmódnak is (metszés, trágyázás, karózás.)

Téves felfogás azt hinni a komlóról, hogy azt nem lehet elégszer s elegendő gazdagon trágyázni. A sok trágya igen magasra neveli a komlót s hosszú póznákat kíván. Van vidék, hol 12 meter hosszú póznákat is alkalmaznak. E művelési mód azonban szükségtelenül szaporítja a költségeket, a nélkül, hogy a termény minőségének javára volna.

A sok trágya s kivált légenyűs trágya sok levelet, indát (lombot) nevel, ez pedig nem célja a komlótermelésnek s nem is fizeti ki magát. Igaz, hogy a dús inda s levélképzéssel együtt jár a tobozok szaporodása is; de a dús trágyázástól (főleg a légenyűs trágyától) a toboz — ha nagyobb lesz is —

de könnyebb, kevésbé lisztes és zamatos. Nedves fekvés mellett, kivált nedves esztendőben ily műveléssel a komló levelezése mind inkább előtérbe lép. És mi természetesebb továbbá, mint az, hogy az igen magasra felnyult, erősen elágazódtatott s levelgazdag indák a kártékony rovarok és gombák elterjedésének jobban kedveznek. S ha még ezen körülményekhez hozzávesszük azt is, hogy a pózoákról a komló indák akkor vágnak még le, mikor azok még zöld állapotban vannak, tehát belőlök a tápnedv — mint élőlő növényeknél lenni szokott — vissza sem vándorolhatott a föbe: — átláthatjuk könnyen, mennyi tápvesztéssel jár a bő trágyázás s hosszú karózás; hogy mennyire meglámadtatik a tőke életereje, mit aztán semminemű trágyázással sem leszünk képesek helyre pótolni s a termés évről-évre apadni fog. Mindazon tápanyag ugyanis, a melyet a növény az előbbi évben feldolgozott, de fel nem használt — a következő évi termés javára szolgál — rendes körülmények s természetesen művelés mellett.

Ezért helytelenítik sokan a póznák használatát s a magas művelést; ez okból adnak előnyt újabb időben az alacsony drótművelésnek, mely csak 2 meter magasra ereszti fel a komló indáit. (Hermann-féle rendszer.) E sodrony-készülék alkalmazásával leginkább megközelíthető a vadkomló természetesen kuszása a szabadban. A vadon tenyésző komló ugyanis nem keresi a magas fákat, inkább alacsony vagy közép magasságú cserjékre kapaszkodik.

Ez alacsony sodrony-rendszernek számos előnyét ismerték fel már eddigéig is a komlótermelők. S mindazon hátrányokat, melyek a magas műveléssel járnak elenyésztik. Ugyanis, kevesebb trágyára van szükség, így kevesebb inda s levél képződik, nem vonatik el és fecsérlődik annyi táperő a talajból, illetve a komlótöböl, mert az indák rajta hagyatnak, míg el nem száradtak. A tobozok képződése tökéletesebb, egyformább, ugy szintén az érés is egyenlőbb s a legjobb minőségű termés előállítását teszi lehetővé. Mi jórészt annak tulajdonítható, hogy nem árnyékolja be egyik lő a másikat, a levegő áramnak nincs úgy kitéve s a nap fényét az indák egyformán élvezik. A felső indák vízirányosan fekszenek, — mint pl. a szőlő venyigéi a redelyen — s a talajt beárnyékolván, kiszáradni nem engedi, a talaj melegét pedig visszaveri; szóval jótékonyan hat a talaj fizikai tulajdonságaira és termékenységére is. Különösen jótékonyan szárazság idején, s hűvös napok beálltával.

A legjobb trágya a komló alá, a komposzt vagy keverék-trágya. Minden komlótermelő gazdának arra kell törekednie, hogy ilyen trágyát elegendő mennyiségben szerezzen be. — Olesó és mégis hathatós trágya s kikerül a gazdaságból. A póstrágyák vagy igen magas áruak, vagy sikerrel csak keverve használandók.

A mi a trágyázás ismétlését illeti, e tekintetben a vélemények eltérők. Némelyek az éventei trágyázás mellett vannak, mások meg ellenzik, s elegendőnek tartják a komlót minden második évben trágyázni meg. Határoz itt, mindenesetre a talaj maga (minősége) s a művelésmód, nem különben az alkalmazott trágya minősége, mennyisége — és a helyi tapasztalat. Mindenesetre a fentebb mondottak szem előtt tartandók, t. i. a sok trágya a minőségnek nem használ.

Fontos továbbá, a komlót jól előkészített talajba rakni el. Kisebb termelő, kivált kötött, agyagos talajon legokszzerűbben akként cselekszik, ha a földet megrigolirozza 60—70 cm. mélyen. Sekélyebb ásás mellett az általajt e célra készült ásvillával lazítjuk meg, (felaprózzuk vele a földet, hogy a levegő s meleg jobban járja s hogy a vizet könnyebben leereszse.) Később pedig legfőbb gondot a metszésre kell fordítanunk, itt szabályul vegyük 1. azt, hogy ha az oldalgyökereket mélyen le nem metszük azok elágazódnak a föld színe alatt és sok tápot elvonnak a növénytől; 2. hogy a korona alatt képeztessék s hogy a termő-indák a legerősebb hajtásokból válogattassanak ki; 3. két indánál többet csak tartalékképp hagyjunk.

Nedvesebb vidéken, hol a tenyészidő kurtább, a késői komlófajták meghonosítása nem ajánlható; hanem a korábbi fajtákat válasszuk, mivel a komló lisztben (lupulin) foglalt értékes anyagok, u. m. a gyanta, illó olaj s a keserű és vonatanyagok — csak jó időjárás mellett fejlődnek ki. Ott, hol a nyár gyakran hűvös szokott lenni s korai derek köszöntenek be, ezek a komló érését nagyban hátráltatják, sőt a termés minőségét rontják meg.

Nem közömbös dolog végül, a komló szárítására használt helyiségek célirányos megválasztása s berendezése sem. Csak tiszta, száraz, szellőztethető helyiséget lehet e célra okszzerűen felhasználni. Tergazdálkodás szempontjából nagyon ajánlatos: szárító keretekről gondoskodni. Ekkép rövid idő alatt nagymennyiségű komlót lehet további eltartás — szákolásra — összegyűjteni.

Mindenesetre a hazai komlótermelés lendülete érdekében legtöbbet tehető az e célra alakult szövetkezetek; mely szövetkezetekbe kivált a kisebb gazdákat kell megnyerni.

Egyforma minőségű termés csak egyforma fajta, kultúra s kezelés által nyerhető s a termésnek értékesítése is — ez uton a legelőnyösebben eszközölhető. **Réti János.**

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest május 17. | Bécs május 17.

Buza	9.40 — 10.20 frt	9.50 — 10.60 frt
Rozs	8.05 — 8.35 frt	9.00 — 9.40 frt
Árpa, takarmány	7.10 — 7.50 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.75 — 8.50 frt	8.60 — 9.70 frt
Árpa, seres	8.75 — 10.25 frt	9.10 — 11.60 frt
Zab	7.15 — 7.50 frt	7.70 — 8.10 frt
Törökbuza	6.25 — 6.35 frt	6.85 — 7.00 frt

Budapesti marhavásár május 15-én. Összes felhajtás 2623 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 18 db. bika, 905 db. ökör, 350 db. vágó tehén, 277 db. fejős tehén, 72 db. bival, 798 db. borju, 253 db. bárány, 72 db. juh. Árak: bika darabonként 100—220 frt, ökör páronként 180—310 frt, vágó tehén páronként 170—320 frt, fejős tehén darabonként — — frt, bival páronként 140—300 frt, borju drbonként 10—35 frt, bárány páronként 4—9 frt, birka páronként 14—22 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 54—58 frt, tehénhús 53—57 frt, borjuhús 60—64 frt, bivalhús 49—53 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H I R D E T É S E K.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagyobbítás és vízművészeti kellekek tárlata.

WALSCH FERENCZ
 első magyar gép-
 és tüzelőszerek, gyár,
 harang- és érez-öntöde
 ERDÉLYORSZÁGI FŐKÖTELEPE
 Kolozsvárt.
 Bel-Monoszlorticza 12. szám.

1863
 SZÁNTÁSÁGI
 KIVÁLTÁS
 1869

1870
 KIVÁLTÁS
 1874

1875
 KIVÁLTÁS
 1876

1877
 KIVÁLTÁS
 1878

1879
 KIVÁLTÁS
 1880

1881
 KIVÁLTÁS
 1882

1883
 KIVÁLTÁS
 1884

1885
 KIVÁLTÁS
 1886

1887
 KIVÁLTÁS
 1888

1889
 KIVÁLTÁS
 1890

1891
 KIVÁLTÁS
 1892

1893
 KIVÁLTÁS
 1894

1895
 KIVÁLTÁS
 1896

1897
 KIVÁLTÁS
 1898

1899
 KIVÁLTÁS
 1900

Szerelő-műhely vízvezetékek kútak s berendezésére.

(3.) Tetemesen leszállított egyári árak mellett. (21—52.)

A legkitünőbb kerítés
 legeleőkhoz, gyümölcskertekhez, vadasker-
 tekhez, vasutakhoz stb.

FELTEN és GUILLEAUME-féle
 szabadalmazott

Aczel-tüskés-kerítés-sodronyt

100 és 250 métert tartalmazó gombolyagok-
 ban folyton készletben tart

Kollerich Pál és Fia

(11.) Budapest, (9—15)
 IV. Ferencz József-rakpart 21. sz.

Mintát és fellátási utasítást kívánatra bér-
 mentesen küldendünk.

(14.)

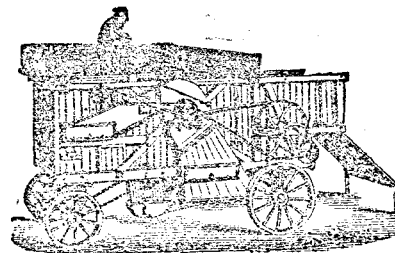
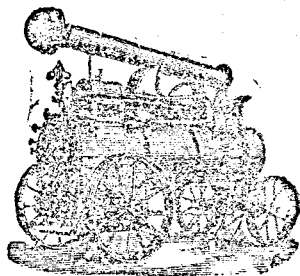
KÖTŐ PÁL

gépészmérnök

BUDAPEST

üllői-ut 18. sz.

ajánl

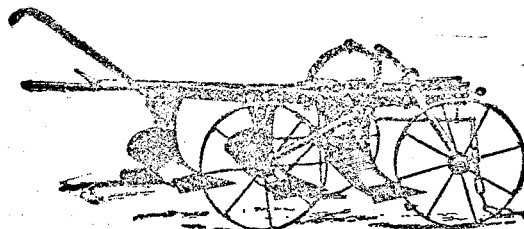
GŐZSÉPLŐKERETEKET.

Járgánycséplőket.

Tisztítócséplőket

Járgány vagy gőzhajtásra.

MALMOKAT.

Két- és hárombarázdás
 szab. ekéket.

Vető- és arató-gépeket.

Konkolyválasztókat.

Rostákat, morzsolókat.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

(1—10)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús	
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	örök- buza	széna	szal- ma	üzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balázsfalva	május	8	575	500	425	—	350	450	310	—	300	40
Bánfi-Hunyad	április	29	650	500	500	—	220	500	—	—	250	44
Besztercze	május	13	614	425	—	—	287	450	700	240	300	36
Brassó	május	16	630	530	410	435	280	440	275	140	242	48
Csik-Szereda	május	14	750	612	475	500	350	500	220	70	200	36
Deés	május	13	740	640	580	—	360	450	680	240	360	42
Déva*	május	17	1015	835	790	—	—	785	220	120	290	44
Dicső-Szent-Márton	április	30	625	475	450	—	375	420	380	260	380	44
Erzsébetváros	május	20	700	550	500	—	400	440	300	170	250	44
Fogarás	május	9	670	—	400	—	310	450	200	170	230	42
Gyula-Fehérvár	május	17	700	550	480	—	325	500	230	120	230	46
Gyergyó-Szent-Miklós	május	17	850	750	500	500	300	500	300	100	180	40
Hátszeg	május	12	630	540	420	260	270	450	120	8	250	48
Kézdi-Vásárhely	május	15	680	600	430	400	310	460	400	100	300	44
Kolozsvár	május	15	792	—	486	—	297	456	450	220	300	48
Maros-Vásárhely*	május	15	825	590	730	660	695	600	400	200	450	44
Medgyes	május	15	660	580	455	—	238	412	175	90	215	46
Nagy-Enyed	május	15	700	575	475	—	375	485	480	180	280	44
Nagy-Szeben	május	16	710	560	590	—	300	500	200	160	325	45
Nagy-Várad	május	13	660	562	498	404	238	452	320	140	380	48
Segesvár	május	15	700	500	450	—	330	420	140	120	200	44
Sepsi-Szent-György	május	14	720	650	440	330	300	480	230	130	260	44
Szamosujvár	május	19	665	530	480	—	270	510	240	75	240	40
Szász-Régen	május	15	612	455	487	—	315	475	350	170	220	44
Szász-Sebes	május	15	700	600	500	—	375	500	200	140	240	44
Szászváros	május	17	690	590	470	—	330	490	300	100	210	40
Székely-Udvarhely	május	13	750	600	500	—	350	500	120	80	200	40
Szilágy-Somlyó	április	18	618	488	470	—	244	454	350	200	300	40
Teke	május	12	650	500	450	400	250	425	260	40	1200	40
Torda	május	17	675	475	475	400	350	475	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		szeri hirdetésnél bélyeggel együtt																			
		1		4-3		1-6		1-12		1-18		1-26		1-30		1-36		1-40		1-52	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1 ¹ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
8 ¹ / ₁₆ oldal	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
4 ¹ / ₁₆ oldal	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
2 ¹ / ₁₆ oldal	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
1 ¹ / ₁₆ oldal	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják. Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösseinél, közép-utca Minorita-épület.